

zAGYvaság Vidékfejlesztési Közhasznú Egyesület

BESZÁMOLÓ

2011

Elérhetőség:
3000 Hatvan, Balassi Bálint út 3.
Telefon: +3670/385-3971; +3637/540-355 Fax: +3637/540-298
E-mail: zagyvasag@zagyvasag.hu

BESZÁMOLÓ

Rövid áttekintés a LEADER történetéről

Majd húsz éve indult útjára az Európai Unió akkori tagországában a LEADER program, melyről azóta kiderült, hogy a vidék fellendítésének egyik legeredményesebb módja. Érthető, hiszen a felülről jövő intézkedések helyett az adott térségek önszerveződéséből megalakuló csoportok döntöttek a fejlesztésekről. Így azok határozhatták meg jövőjüket, akik a legjobban érintettek – saját maguk. Ők tudták milyen lehetőségeket kínál a vidékük, mire van szükségük, mit szeretnének elérni. S az Unió által megnyitott forrásokat ez alapján használhatták föl.

Természetesen e közös terv kialakításakor fontos volt a térség civil szervezeteinek, vállalkozóinak, turisztikai szakembereinek, a kultúrában tevékenykedőknek nem csak összefogni, de egymás tevékenységéről, problémáiról, lehetőségeiről informálódni is. Egy-egy fejlesztés akkor volt igazán eredményes, ha több célt is szolgált egyszerre. Mondjuk egy kerékpárút kialakítása, mely a táj nevezetességeit körbejárja, egyúttal érintette az iskolákat, szálláshelyeket, éttermeket, egyszerre jelentett sikert az oktatásnak, a környezetvédelemnek, a turisztikának és a vendéglátásnak.

A LEADER I. (1991-1994) sikerét látva az EU a LEADER II. (1995-1999) programjának forrását megnégyszerezte: 1700 millió Eurót biztosított. Megmaradt az alulról jövő kezdeményezés központi elve, de erősíteni kívánták az egyes szereplők együttműködésének elvét is, valamint igyekeztek a helyieket még inkább aktiválni, bekapcsolni a rendszerbe számtalan programmal, tanfolyammal, fórummal.

LEADER+ (2000-2006) néven futott a következő szakasz, mely már nem csupán a térségen belüli szereplők, de más térségek közötti együttműködést is szorgalmazott, sőt, a határokon átnyúló kapcsolatrendszerek bővítését is célozta. Immáron 2500 millió Eurót biztosított az UNIO. Magyarország ez utóbbiba – a csatlakozást követően – már be tudott kapcsolódni.

A „LEADER+” alkalmával három nagy célkitűzést fogalmazódott meg: 1, Horizontális partnerségen és alulról jövő kezdeményezéseken alapuló kísérleti jellegű integrált fejlesztési stratégiák létrehozása vidéki térségek fejlesztésére. 2, Vidéki térségek közötti együttműködések fejlesztése országon belül és határokon túl. 3, A szereplők közötti kapcsolatrendszer fejlesztése.

Új Magyarország Vidékfejlesztési Program 2007-2013

Mikor az ország átfogó vidékfejlesztési stratégiáját **2006**-ban elfogadta az európai Unió, ennek fontos eleme volt, hogy az **Új Magyarország Vidékfejlesztési Program**ba bele kell illeszteni az EU LEADER programjának következő, IV. (2007-2013) fázisát, mely meg is történt, az ÚMVP IV. tengelyeként.

Mindenekelőtt a helyi szerveződésekkel kellett létrehívni, e munka a helyi vidékfejlesztési irodák (HVI) segítő felügyelete mellett zajlott. Országszerte létrejöttek a társulások, melyek alkalmasak lehettek a térség vidékfejlesztési stratégiájának kialakítására.

A Hatvan Körzete Kistérségi Társulás területén létrejött LEADER Közösség szervezője és létrehozója dr. Eperjesi Tamás, a Helyi Vidékfejlesztési Iroda vezetője volt. Így alakult meg a **Zagyvaság Helyi Közösség** is: összefogtak **12 település önkormányzatai, vállalkozói, civil szervezetei**, a kultúrában, művelődésben, turisztikában munkálkodó egyesületei, hogy létre hívják a Zagyva-mentén a maguk LEADER közösségét, illetve hogy megalkossák a helyi vidékfejlesztési stratégiát.

A Zagyvaság Helyi Közösség megalakulása

2007. október 10-ig tartott az a regisztrációs folyamat, melynek eredményeként megalakult a **ZAGYVASÁG HELYI KÖZÖSSÉG**. Ennek a LEADER kezdeményezésnek tagja: **12 település** (Apc, Boldog, Csány, Ecséd, Heréd, Hort, Kerekharaszt, Lőrinci, Nagykökényes, Petőfibánya, Rózsaszentmárton, Zagyvaszántó) **és 48 szervezet** (önkormányzatok, vállalkozások, civil szervezetek).

A 60 tag megoszlása:

- települési önkormányzatok száma:	12 db
- kisebbségi önkormányzatok száma:	3 db
- egyéni vállalkozók száma:	8 db
- vállalkozások száma:	16 db
- civil szervezetek száma:	21 db

Az országban 105 hasonló kezdeményezés regisztráltatta magát a Helyi Vidékfejlesztési Irodáknál. A minisztérium ezek közül választotta ki azokat a közösségeket, akik jogot kaptak arra, hogy létre hozzák egy internetes felületen a Helyi Vidékfejlesztési Stratégiájukat. Ezek közül választották ki a legjobbakat, melyeknek megvalósítására anyagi forrást biztosítanak. A Zagyvaság Helyi Közössége is a nyertes szervezetek közé került, az elnyert összeg keretéig írhatott ki vidékfejlesztési pályázatokat, melyekre a fent említett 12 település civil szervezetei, vállalkozói és önkormányzatai pályázhattak.

A Zagyvaság Vidékfejlesztési Közhasznú Egyesület megalakulása

Zagyvaság LEADER HACS (Helyi Akciócsoport)

Miután elfogadta a Mezőgazdasági és Földművelésügyi Minisztérium a közösség vidékfejlesztési stratégiáját, 2008. október 22-én alakult meg az egykori hatvani járás 12 településének képviselőiből a ZAGYVASÁG helyi akció csoport. A LEADER programban meghatározott adatoknak megfelelően - 11 falu és Lőrinci város területét fedi le a közösség. Megalakítását minden település képviselő-testülete támogatta. Aktív tagokká a kistérség polgármesterei, a gazdasági szféra képviselői és civil szervezetek (többek közt az egyházak és a kisebbségi önkormányzatok) delegáltjai váltak.

A hatvani kistérség a régió egyik legdinamikusabban fejlődő területe. A terület egy része kitűnő mezőgazdasági termőfölddel és országszerte híres és elismert hungarikummal (csányi dinnye, boldogi paprika) büszkélkedhet, míg másik részén, a Mátra-alján, az egykori bányász településeken ma jórészt az iparban dolgozó lakosok élnek. A helyi közösség a különböző adottságok és az eltérő lehetőségek egymásra építő, kiegészítő, a kedvező hatásokat felerősítő közös stratégiát alkotott. Jelképként a Zagyva folyót választotta, de ennek írott

formájában (zAGYvaság), képi megjelenítésében külön is hangsúlyozza a fejlesztésekhez szükséges tudást.

A közösen elfogadott tervek alapján önálló, a helyi igényekre építő olyan gazdasági egység létrehozását határozták meg célként, amely segíti az itt élők boldogulását, javítja életminőségüket, fejleszti a helyi szolgáltatásokat, a közös hagyományokra épít, és mindezen eszközök felhasználásával aktív közösség életter kialakításához vezet.

A Zagyvaság LEADER HACS elnökének Ecséd község polgármesterét, Süki Lórántot választották meg. A gazdasági szférából választott elnökhelyettes Képe Tibor vállalkozó lett, akit 2008-ban az év vállalkozója díjjal tüntette ki Franciaországban, a Renault székhelyén. A civil szervezeteket képviselő elnökhelyettesnek Molnár Zsoltot, a Hérics Turisztikai Egyesület titkárát, a munkaszervezet élére pedig Somogyi Máriát választották.

2011. május 3-án tisztújító közgyűlést tartott a Zagyvaság Vidékfejlesztési Közhasznú Egyesület. A közgyűlésen az egyesület tagjai döntöttek az új tagok felvételéről és az új tisztségviselők személyéről, melyek az alábbiak szerint alakultak:

A Zagyvaság Vidékfejlesztési Közhasznú Egyesület elnöke: Juhászné Barkóczy Éva, Petőfibánya község polgármestere

Az egyesület elnökhelyettesei:

Molnár Zsolt, a HÉRICS TTSE titkára

Dr. Forgács György, a FORGAX Kft. ügyvezetője

Az egyesület elnökségi tagjai (alelnökei):

Dr. Bulcsu Elemér (Apc Község polgármestere)

Gáspár Tamás (Nagykökényes Község polgármestere)

Kerek Oszkár (Hort Község polgármestere)

Puporka Józsefné (Boldogi CKÖ)

Kozsdáné Bata Mária (egyéni vállalkozó)

Tari István (Agro-Kemper Trade Kft.)

Turiné Szanyi Kinga (egyéni vállalkozó)

Gál Tiborné (Csányi Dinnye Védegylet)

Skrabák Lajos (Richter Gedeon Ált. Iskoláért Alapítvány)

Friedrich Tünde (Összefogás Hatvanért Egyesület)

Az egyesület Felügyelő Bizottsága 2008. évi megválasztása óta, a 2011. május 3-i tisztújító közgyűlésen megerősítve, a tagság további bizalmát élvezve, töretlenül végzi munkáját.

A felügyelő bizottság elöke: Szabó Ádám (Kerekharaszt Község polgármestere)

A felügyelő bizottság tagjai:

Dr. Zsiga Szilvia, a BORAX Kft. képviselője

Szalánczi Zoltán, az Együttélés Egyesület képviselője.

Az egyesület főtitkára (munkaszervezet vezetője): Hargitai Katalin

A munkaszervezet tagjai: Szőke Józsefné, Krakóczi Éva, Csépe László

A szférák megoszlása 2011. május 3.-a után:

- települési önkormányzatok:	13 db
- vállalkozások száma:	15 db
- civil szervezetek száma:	19 db

ÖSSZES TAG: 47

A Zagyvaság Vidékfejlesztési Közhasznú Egyesület munkaszervezete

2008 novemberében felállt az egyesület munkaszervezete. A munkaszervezet feladatait a Vidékfejlesztési Minisztérium Irányító Hatóság kettő, illetve háromhavi periódusokra bontva munkaterv alapján határozza meg. 2009. november 12-től az Irányító Hatóság engedélye alapján 3000 Hatvan, Balassi Bálint út 3. szám alá akkreditálta a szervezetet. 2009. december 1-jétől a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal által delegált feladatok ellátására előírt létszámmal, 4 fővel (3,5 álláshellyel) dolgozik a munkaszervezet. Feladataink 40%-át az MVH által delegált feladatok ellátása jelenti, a 60%-ot az IH munkaterv végrehajtása és az önként vállalt feladatok teljesítése adja. A munkaszervezet a munkatervi szakaszok befejezését beszámolóval és a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal felé benyújtandó, adott időszakra vonatkozó kifizetési kérelemmel zárja. A Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal hivatott a benyújtott kifizetési kérelmek elbírálására. A kifizetési kérelmekkel kapcsolatos eljárás 3-9 hónapos ügyintézési idővel zajlik, mely tény nehézkessé teszi a működés finanszírozhatóságát. A folyamatos működést az egyesület hitelfelvétellel biztosítja. Ez a megoldás nem szerencsés, de az utófinanszírozás miatt az Irányító Hatóság ezt a megoldást dolgozta ki.

A megalakulás óta lezajlott az ÚMVP III. tengelyének két pályázati fordulója valamint 2011 nyarán kiírásra került a mikrovállalkozás-fejlesztés és turisztika fejlesztése harmadik köre. Megtörtént a IV. tengely, (a második magyarországi) LEADER program pályáztatása is. 2011 októberében ismét lehet pályázatot benyújtani a LEADER célterületekre.

Az itt élők használják majd föl mindkét EU-s forrást úgy, ahogy azt előzőleg megfogalmazták vidékfejlesztési terveikben.

Az eltelt időszak tevékenységei számokban

	2008		2009		2010		2011	
	Mennyiség (db)	Átlagos résztvevőszám (fő)	Mennyiség (db)	Átlagos résztvevőszám (fő)	Mennyiség (db)	Átlagos résztvevőszám (fő)	Mennyiség (db)	Átlagos résztvevőszám (fő)
HACS munkaszervezete által szervezett rendezvények								
Fórumok	35	19	18	32	17	24	24	14
Vezetői ülések (közgyűlés, elnökségi és FB ülés)	5	28	15	27	10	25	10	
Egyéb rendezvény (szakmai és közösségépítő)	3	40	3	58	15	33	7	195
Ügyfelek a munkaszervezetnél (fő)	136	-	97	-	188	-	78	-
Újságcikkek az egyesületről (db)	20		28		26		21	
HACS munkaszervezet részvétele rendezvényeken								
Szakmai rendezvények, konferenciák, térségi rendezvények, falunapok	36	2	35	2	27	4	12	3
LEADER rendezvény	-	-	-	-	-	-	7	4
Régiós értekezlet és képzés	27	2	21	1	19	3	11	3

A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia (HVS) felülvizsgálatától a pályázatok beadásáig

2011 tavaszán ismét új fejezet kezdődött a LEADER HACS életében. A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia kötelező felülvizsgálatára került sor, melynek előkészítő munkálatait az e célra alakult tervezői csoport és a munkaszervezet végezte el.

Az egyesület munkaszervezete a Tervezői Csoport tagjaival valamennyi településen fórumot tartott, visszatérő jelleggel is (összesen 19-szer), a helyi igények felmérése céljából. A projektötletek összegyűjtése során a TCS és a munkaszervezet 6 alkalommal ülésezett, és két képzésen vett részt a HVS felülvizsgálatával és a célterületek kidolgozásával kapcsolatban. A folyamat végén a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal miskolci, majd a budapesti kirendeltségén tartott célterület-egyeztető értekezleten elfogadásra kerültek a megfogalmazott LEADER célterületek.

A véglegesen átdolgozott HVS eredményeként 8 olyan LEADER célterület fogalmazódott meg, melyek a helyi igényekre épülve pályázati kiírásban formálódtak meg az Irányító Hatóság 99/2011. (VIII.2.) közleményében az alábbiak szerint:

	Célterületek	Forrás (Ft)	Támogatás mértéke (Ft)
1.	Vállalkozások és őstermelők kisértékű infrastrukturális beruházásainak, felújításainak, kisértékű eszköz- és alapanyag beszerzéseinek támogatása	17.000.000	250.000-1.000.000
2.	Civil szervezetek, egyházak és önkormányzatok közösségépítő tevékenységéhez kapcsolódó eszközbeszerzéseinek és infrastrukturális beruházásainak támogatása, kiadványok készítése	10.000.000	200.000 – 1.000.000
3.	Vállalkozások életképességének megteremtése és javítása	128.649.517	1.000.000-25.000.000
4.	Képzés	6.000.000	200.000-2.000.000
5.	Kulturális turizmus fejlesztése a térségben (rendezvény)	10.000.000	200.000-2.000.000
6.	Sport és rekreációs tevékenységek végzéséhez kapcsolódó infrastrukturális feltételek megteremtése, meglévő elemek fejlesztésének támogatása, eszközök beszerzése	40.000.000	500.000-15.000.000
7.	Vendégfogadási feltételek javítása a térségben	40.000.000	500.000-20.000.000
8.	Elhagyott és kóbor állatok elhelyezésének támogatása	20.000.000	1.000.000-20.000.000
	Összes forrás:	271.649.517 Forint	

Fentiek értelmében az ÚMVP IV. LEADER tengely 2. körében a pályázatok 2011. szeptember 30.-október 31. között nyújthatók be kizárólag elektronikus úton, az MVH e célra kialakított felületén.

A sikeres pályázatok előkészítése is feladata a munkaszervezetnek. 2011. szeptember 29-ig 71 projekt adatlapot bírált el az e célra megalakult Helyi Bíráló Bizottság, melynek tagjait a szintén 99/2011. (VIII.2.) IH közlemény alapján az elnökség tagjai sorából kellett választani. Feladata a beérkezett projekt adatlapok tartalmának a felülvizsgált Helyi Vidékfejlesztési Stratégiához és a Zagyvaság LEADER kritériumokhoz való illeszkedésének vizsgálata. A HBB a munkaszervezettel, a projekt adatlapok benyújtásának időszakában 3 ülést tartott és 1 központi képzésen vett részt.

Korábbi pályázati eredményeink összefoglalása

ÚMVP III. tengely 1. kör:

A Zagyvaság LEADER HACS-hoz beérkezett 13 db pályázatból **11 db nyertes pályázat** született:

Falumegújítás- és fejlesztés: 7 db – 159.376.453 Ft
Mikrovállalkozások fejlesztése: 3 db – 15.082.418 Ft
Vidéki örökség megőrzése: 1 db – 24.901.779 Ft
Összes támogatás: 199.360.650 Ft

ÚMVP III. tengely 2. kör:

A Zagyvaság LEADER Helyi Akciócsoporthoz beérkezett 9 db pályázatból **7 db nyertes pályázat** született:

Falumegújítás- és fejlesztés: 4 db – 73.856.782 Ft
Mikrovállalkozások fejlesztése: 2 db – 8.816.061 Ft
Vidéki örökség megőrzése: 1 db – 10.090.715 Ft
Összes támogatás: 92.763.558 Ft

ÚMVP IV. (LEADER) tengely 1. kör:

A Zagyvaság LEADER Helyi Akciócsoporthoz beérkezett **12 db pályázat mindegyike támogatást nyert.**

LEADER Rendezvényre összesen eddig felhasznált forrás: 12 db – 50.951.323 Ft

2011-ben várható további pályázati lehetőségek:

ÚMVP III. tengely 3. kör:

A III. tengely Falumegújítás- és fejlesztés, illetve a Vidéki örökség jogcímei keretében pályázati kiírás 2011 decemberében várható. **~259.832.549.- forint** forrással.

A működés feltételeiről és a forrásokról:

A HACS rendelkezésére álló működési költség a 14/2007 (XII.4.) FVM rendelet alapján került allokálásra, a 2007-2013 közötti időszakra 589.756 € (157.287.925 Ft) összegben, melyet a 37/2011. (V.12.) VM rendelete az eredeti forrásallokációhoz képest 39.405.982 forinttal csökkentette 2011. évtől 2013. december 31-ig szóló időszakra vonatkozóan. Ez a forráscsökkentés szűkíti az egyesület mozgásterét, a rendezvényekre és egyéb önként vállalt feladatokra, valamint a munkaszervezet működőképességére vonatkozóan is.

Tovább nehezíti a helyzetet, hogy az MVH – a jogalkotó szándékát tekintve – segíteni szeretne volna a HACS-ok működését azzal, hogy a kéthónapos elszámolási időszakot három hónapra módosította, ezzel párhuzamosan, a bérek és annak járulékaira vonatkozó elszámolási időszakot pedig egyhónaposra csökkentette. Az MVH ügyintézőinek túlzott leterheltsége miatt azonban nem rövidült le a kifizetési kérelmek elbírálási ideje. Esetünkben ez azt jelenti, hogy egyesületünk utoljára márciusi kifizetési kérelmünket teljesítették.

Jelenleg az egyesület 16.337.254 Ft MVH felé elszámolt, de meg nem térült kintlévőséggel bír, melyet 12+ 4 millió forint hitellel finanszíroztunk meg. Az ez évben felhasználható (elfogadott költségvetés – virtuális – értelmében) 39.230.034 forintot használhatunk fel, melyből 2011. szeptember 31-ig ténylegesen 22.461.487 forintot használtunk fel. A 2011. évre fel nem használt forrást 2011. december 15-ig átcsoportosíthatjuk a következő költségvetési évre. 2009-ben 11.714.712 forint működési előleget kaptunk, melyet teljes összegében a 2009 évi hitel visszafizetésére fordítottunk. Az előleg visszafizetésének végső határideje 2011. december 31-i. Ezen összeg időarányos teljesítése ütemtervünk szerint, a megadott határidőig teljesül.

Összességében elmondhatjuk, hogy gyakran változó jogszabályi környezetben gazdag tapasztalatokat szereztünk a nonprofit szervezetek utófinanszírozott, hitelfelvétellel biztosított, államilag meghatározott feladatok végrehajtása tekintetében, az Unió égisze alatt. Reményeink szerint jó híre és hatékony kisugárzása van szervezetünknek, és aktívan segítjük a zagyva-menti településeken, Hatvan kistérségében élők fejlesztési elképzeléseinek megvalósítását a vidékfejlesztési program lehetőségein belül.

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007-2013

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa

zAGYvaság Vidékfejlesztési Közhasznú Egyesület

3000 Hatvan, Balassi Bálint u. 3.
Tel.: 06 37 540-355; Fax: 06 37 540-298
e-mail: zagyvasag@zagyvasag.hu
www.zagyvasag.hu